

УДК 320

Лахманюк М.-ст.гр.БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ПОЛІТИКО-РЕЛІГІЙНІ КОНЦЕПЦІЇ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Науковий керівник: асистент Габрусєва Н.В.

Релігійних переконань і нині дотримується більша частина людства. Серед конфесій (віросповідань) найбільш впливовим є католицизм, що його визнають майже 600 млн. осіб з усіх континентів. Понад половина з них — у країнах Латинської Америки і США. Католиками є населення семи західноєвропейських країн: Італії, Іспанії, Франції, Португалії, Австрії, Бельгії та Ірландії. Католики становлять значну частину населення і в східноєвропейських країнах: Угорщині, Чехії, Словаччині та Польщі, багатьох країнах Азії та Африки. Ідейно-політичним центром католицизму є Ватикан. Його соціальну доктрину було проголошено в енцикліці папи Льва XIII «Про нові речі», що була опублікована в 1891 р. Клерикалізм як політичний напрямок склався в XIX ст. Його ідеї поширилися у всьому світі, справивши серйозний вплив на суспільно-політичне життя. У багатьох країнах поряд з релігійними організаціями було створено конфесійні політичні партії, профспілки, жіночі та молодіжні об'єднання. Вони зміцнили позиції клерикалізму. Згідно з цією доктриною ідеальна модель соціального устрою має створюватися на засаді християнської демократії, яка передбачає співробітництво між класами і народами, ліквідацію суперечностей між працею та капіталом. З нових позицій енцикліка розглядає ставлення церкви до загальнолюдських проблем, визнаючи необхідність зміцнення солідарності між усіма народами, між віруючими та атеїстами в ім'я збереження миру на Землі. У зв'язку з цим засуджуються війни, використання зброї масового знищення тощо. Оновлення соціальної доктрини Ватикану виявилось також і в розширеному тлумаченні принципу свободи совісті, надання католицькій церкві права розвивати контакти з іншими релігіями та віросповіданнями. До світових релігій, які справляють серйозний вплив на політичні процеси й суспільне життя, належить іслам. Його послідовники — понад мільярд мусульман — проживають у 52 країнах Азії та Африки і проголосили іслам основою своєї державності. Ці країни дотримуються різної політичної орієнтації, у них склалися й різні структури влади: абсолютистсько-теократичні режими (Саудівська Аравія та інші), конституційні монархії (Йорданія, Марокко, Малайзія та інші), республіки (Іран, Пакистан, Лівія та інші). У 70-х роках, особливо після перемоги національно-визвольної «ісламської революції» в Ірані, у країнах мусульманського Сходу помітно зріс вплив ісламу: масовими стали релігійні свята, посилилося відвідування святих місць, активну діяльність розгорнули партії та рухи, що виступають за повернення до «ісламських цінностей» у політиці, економіці та культурі. Як свідчить суспільна практика, будь-яка ідейно-політична течія намагається справити якнайсильніший вплив на людей з метою залучення максимальної кількості прихильників. Через це різні політичні течії неминуче змагаються між собою, сподіваючись виштовхнути одна одну на узбіччя суспільного життя. Але взаємовідносини різних ідейно-політичних течій неможливо звести лише до боротьби. Між ними відбувається ніби постійна дискусія з приводу суспільних проблем, що в ній вони взаємно впливають одна на одну і взаємозбагачуються. Тому взаємне збагачення різних ідейно-політичних течій можна розглядати передовсім як взаємодію, що включає в себе різні елементи і процеси.